

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 307/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄
Συνεδρίαση της 7-10-2014

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς, Κων/νος Γεωργάκης, Κων/νος Χαραλαμπίδης, Κουήν Τακουήν Χουρμουζιάν, Αγγελική Καστανά, Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Βασίλειος Κουρούμαλης, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Α/1150/12-9-2014 Γεν. Δ/σης Ασφ/κων Υπηρεσιών, (Δ/ση Ασφάλισης-Εσόδων, Τμήμα Μητρώου και Βαρέων Επαγγελματιών) του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν η υπηρεσία (Δ/ση Ασφάλισης-Εσόδων, Τμήμα Μητρώου και Βαρέων Επ/των του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) δεσμεύεται γενικώς σε αποδοχή αναιρετικών αποφάσεων του ΣΤΕ, για ομοειδές περιπτώσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο (αφορούν άλλους διαδικούς και άλλες διαφορές), που έκριναν ότι εφόσον κατά το χρόνο επίσχεσης εργασίας παραμένει άθικτη η υποχρέωση καταβολής του μισθού, παραμένει ενεργός και η ασφαλιστική σχέση του

εργαζομένου, η οποία συνεχίζει να λειτουργεί υπό τους ίδιους όρους και με όλες τις συνέπειες από την άποψη καταβολής εισφορών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ειδικότερα εάν ο εργαζόμενος απασχολείται με ειδικότητα, που έχει υπαχθεί στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οι ειδικές περί αυτών διατάξεις εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή, θεωρώντας το χρόνο της επίσχεσης εργασίας ως χρόνο απασχόλησης στα Β.Α.Ε.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το ΝΣΚ (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ομοφώνως ως ακολούθως:

Ι. ΚΡΙΣΙΜΕΣ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το ψήφισμα από 6-4-2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, ορίζεται ότι: «Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε υπαίτιο αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης».
2. Σε εκτέλεση της συνταγματικής αυτής διατάξεως εκδόθηκε ο Ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις...» (ΦΕΚ Α' 274) στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται ότι: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων, που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικίες οικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει». Με τα άρθρα δε 2 έως και 5 του αυτού ως άνω νόμου προβλέπεται μηχανισμός που διασφαλίζει την πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω οριζομένων για τη

συμμόρφωση στις δικαστικές αποφάσεις και προβλέπεται η λήψη μέτρων κατά των υπαλλήλων που δεν συμμορφώνονται.

3. . Ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας Ν. 2717/1999, (ΦΕΚ Α'97) ,ορίζει:

«Άρθρο 197 Δεδικασμένο.

1. Δεδικασμένο δημιουργείται από τις τελεσίδικες και τις ανέκκλητες αποφάσεις, εφόσον οι τελευταίες δεν υπόκεινται σε ανακοπή ερημοδικίας ,ως προς το, ουσιαστικό ή δικονομικό, διοικητικής φύσης ζήτημα που με αυτές κρίθηκε, εφόσον τούτο τελεί σε άμεση και αναγκαία συνάρτηση προς το συμπέρασμα που με τις ίδιες έγινε δεκτό. Δεδικασμένο δημιουργείται, επίσης, και όταν το ,κατά την προηγούμενη περίοδο ζήτημα, κρίθηκε παρεμπιπτόντως, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να το κρίνει , και εφόσον η απόφασή του γ' αυτό ήταν αναγκαία προκειμένου τούτο να αποφανθεί για το κύριο ζήτημα 2. ...3. Το αναφερόμενο στις προηγούμενες παραγράφους δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά εκείνων που διατέλεσαν διάδικοι, καθώς και αυτών που έγιναν, κατά τη διάρκεια της δίκης ή μετά το πέρας της , καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι τους...».

«Άρθρο 198 Υποχρέωση συμμόρφωσης.

1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια ,να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής.

2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον παραβάτη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη, και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση».

II. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΥΠΑΓΩΓΗ

. Από την ερμηνεία των προεκτεθεισών διατάξεων συνάγεται ,μεταξύ άλλων ότι, η διοίκηση οφείλει να συμμορφώνεται προς τις αποφάσεις των διοικητικών ,πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων. Επίσης, η συμμόρφωση των διοικητικών αρχών συναρτάται επί αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων από την έκταση του δεδικασμένου ,όπως ορίζεται στην παρ. 3 του αρθρ. 197 του Κ. Διοικ. Δικ. , σύμφωνα με την οποία το

δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά εκείνων που διατέλεσαν διάδικοι, καθώς και αυτών που έγιναν καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοι κλπ.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας με πλήθος αποφάσεων επί αναιρέσεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δέχθηκε ότι: «θεωρούνται ημέρες εργασίας υπαγόμενες στην ασφάλιση του ΙΚΑ και εκείνες κατά τις οποίες ο εργαζόμενος δικαιούται αμοιβή αν και δεν εργάζεται, όπως συμβαίνει στην περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος επισχέσεως εργασίας. Αν ο εργαζόμενος απασχολείται με ειδικότητα η οποία έχει υπαχθεί στα Βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, οι σχετικές διατάξεις εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή και θεωρείται ο χρόνος της επισχέσεως εργασίας ως χρόνος απασχολήσεως στα ανωτέρω επαγγέλματα.» (ΣτΕ- 4642/12, 1363/11, 1883/11, 697/10, 14040/10, 4033/10, 3864/09, 2988/2007 7λούς κλπ.). Οι ανωτέρω αποφάσεις κατ'αρχάς δεσμεύουν τα διάδικα μέρη και μόνο και δεν έχουν γενική εφαρμογή σε παρόμοιες περιπτώσεις. Η αρχή όμως της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την ευρύτερη εφαρμογή του σκεπτικού των ανωτέρω αποφάσεων και σε άλλες ομοειδείς υποθέσεις, αφού δεν υπάρχει δυνατότητα αλλαγής της ήδη διαμορφωθείσας πάγιας, χωρίς διακυμάνσεις, νομολογίας (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλος «Εγχειρίδιο Διοικ. Δικαίου» έκδοση 11 η σελ.100, Γνωμ. ΝΣΚ 71/11, 505/04, 20/2002 και 510/2008 ατομικές).

Επιπρόσθετα, το ΣτΕ με σειρά αποφάσεων του, επιβάλλει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή στο Δημόσιο ή σε άλλο Ν.Π.Δ.Δ χρηματικές ποινές, υπέρ του Ταμείου Νομικών ύψους και 700 ευρώ, εφόσον εμμένουν στην υποστήριξη ενός ενδίκου μέσου που έχει καταστεί προφανώς αστήρικτο επειδή τα υπό δικαστική κρίση τιθέμενα ζητήματα έχουν ήδη ειδικώς αντιμετωπισθεί με αποφάσεις του ανωτάτου δικαστηρίου (ΣτΕ 2314/2010 ad Hoc, 938/14, 1282/14, 1129/13, 4361/13, 1364/12).

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος η απάντηση ότι, κατ'αρχάς δεν υφίσταται δέσμευση γενικώς σε αποδοχή από την Διοίκηση των αναιρετικών αποφάσεων του ΣτΕ για ομοειδείς περιπτώσεις, οι οποίες δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο (αφορούν άλλους διαδίκους και άλλες διαφορές), που έκριναν ότι σε περίπτωση νόμιμης άσκησης από τον μισθωτό του δικαιώματος επισχέσεως,

μγ

παραμένει ενεργός η ασφαλιστική του σχέση εάν υπαγόταν στο καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων. Η διοίκηση, όμως, οφείλει να ικανοποιεί αιτήματα ασφαλισμένων σε ομοειδείς περιπτώσεις, που ευρίσκονται δηλαδή στην ίδια νομική κατάσταση της επίσχεσης εργασίας, για λόγους χρηστής διοίκησης και βάσει των αρχών του κράτους δικαίου και προς αποφυγή άσκοπων και δαπανηρών δικαστικών αγώνων.

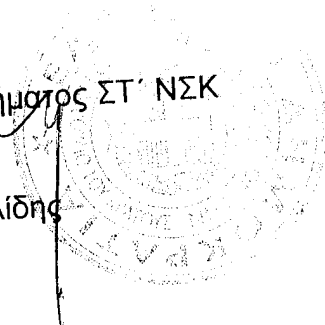
Θεωρήθηκε

Αθήνα 17 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος ΣΤ' ΝΣΚ

Πέτρος Τριανταφυλλίδης

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Βασίλειος Κουρούμαλης

Πάρεδρος ΝΣΚ